

Chemické jednotky Slovinska

Autoři článku poskytují základní informace o vzniku, vývoji, organizaci a hlavních úkolech chemických jednotek (útvaru) Slovinského vojska. Pozornost je v článku zaměřena na historii a současnost chemického vojska Slovinska.

*Ing. Jozef Kučičk, CSc., Ústav ochrany proti zbraním hromadného ničení UO Brno,
npor. Dipl. Ing. Matjaž KAVČIČ, Slovinské vojsko – JCBRN Defence COE*

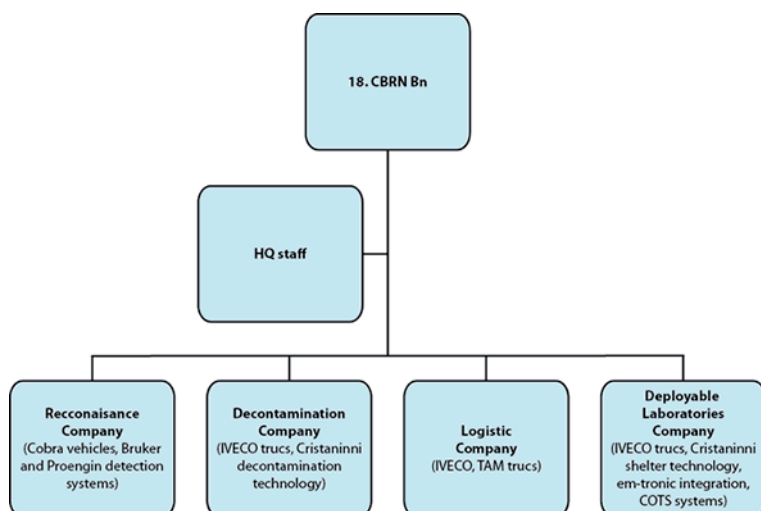
Historie chemického vojska Slovinska

Novodobá historie chemických jednotek „Slovinska vojska“ (Slovinské vojsko – SV) začíná rozpadem Socialistické federativní republiky Jugoslávie (dále jen SFRJ) v roce 1991, kdy nový stát Slovinsko začal s konsolidací svých obranných sil. SFRJ měla relativně dobře rozvinutou civilní ochranu pod názvem „Civilna zaščita“, která byla založena na teritoriálním principu. Podobně byla organizována i „Teritorialna obramba“ (teritoriální obrana – TO). Obě služby byly pod velením Republiky Slovinsko. V případě války byly jednotky teritoriální obrany součástí Jugoslávské národní armády (Jugoslavenska národní armija – JNA). Tyto dvě složky společně s policejními silami zabezpečovaly relativně klidný rozpad bývalé SFRJ a ochranu teritoriální svrchovanosti nově vzniklé nezávislé Republiky Slovinsko od roku 1991. Síly a jednotky, předtím části teritoriální obrany, byly se vznikem Slovinska převedeny do vzniklého Slovinského vojska.

V souladu s Brionskou smlouvou mezi slovinským a zbývajícím jugoslávským předsednictvím bylo některým částem vojenského zařízení dislokovaného ve Slovinsku umožněno opustit jeho teritorium do zbývajících republik SFRJ.

Počátky chemické jednotky (roty) SV je možno počítat od roku 1992 vznikem 108. RKB čety (108. radioložka, kemijska, biološka četa – rota radiálního, chemického a biologického průzkumu – rrchbpz) dislokované v posádce Kranj. 108. RKB četa měla v té době ve své organizační struktuře velitelství; četu dekontaminace; četu průzkumu; laboratorní četu a četu logistickou. V té době většinu personálu tvořili branci.

Vzhledem k množství úkolů a vzhledem k potřebám SV byla v roce 1996 rota reorganizována na 18. RKBO bataljon (bataljon radioložky, kemijské, bioložské obrambe – prapor radiální, chemické a biologické obrany).

Obr. 1 Organizační struktura 18. RKBO bataljon

Základní úkoly praporu byly následující:

- radiální, chemický a biologický průzkum;
- dekontaminace;
- provádění jednoduchých radiálních, chemických a biologických laboratorních rozborů pro účely praporu a k ochraně civilních objektů v případě havárií;
- odborné vzdělávání a odborná příprava vojáků základní služby pro prapor a další jednotky SV, podpora dalších jednotek s ochranou proti zbraním hromadného ničení.

Z důvodu kolapsu v SFRJ a pokračující války v tomto prostoru byl prapor postupně doplňován získáním nových zařízení západního původu.

Neschopnost logisticky zabezpečit SV (technikou, náhradními díly apod.) determinovala vyřazení vybavení z bývalé Jugoslávské lidové armády. Dále v té době převládal názor, že je RKBO bataljon jenom pro potřeby SV příliš veliký. Nicméně relativně dobře rozvinutý slovinský průmysl (chemický, jaderná elektrárna) a nutnost jeho ochrany podpořily rozhodnutí o jeho zachování.

Během procesu přístupu Slovinska do Aliance (dále jen NATO – North Atlantic Treaty Organization) byly schopnosti praporu OPZHN (Chemical, biological, radiological and nuclear – CBRN) Aliancí akceptovány. Se vstupem Slovinska do NATO a profesionalizací armády v roce 2004 začala také příprava praporu. Hlavním problémem byla novelizace standardizačních dohod NATO (dále jen STANAG) na různých úrovních, což vedlo také k novému doplnění technikou a k přípravě příslušníků SV.

Úkoly 18. RKBO bataljonu:

- provádění RCHBPz;
- provedení dozimetrických měření, detekce a analýza materiálů podezřelých z kontaminace ZHN, RCHH včetně TPL;
- dekontaminace;
- provedení podpory jednotek slovinské armády v oblasti OPZHN;
- provádění úloh v rámci civilní ochrany, záchrany a pomoci;
- provádění úkolů v mnohonárodnostních jednotkách v rámci sil rychlé reakce NATO (dále jen NATO Response Forces);
- testování a novelizace nových zařízení ochrany proti zbraním hromadného ničení (dále jen OPZHN) a vybavení;
- vzdělávání a školení zaměstnanců v oblasti OPZHN před odesláním do misí a při řešení krizových situací v operacích, plnění úkolů v krizových operacích.

Obr. 2 Technika průzkumné roty

Některé z úkolů se mohou čtenářům jevit jako neobvyklé. Vezmeme-li však v úvahu, že 18. RKBO bataljon je jediným zařízením ve Slovinském vojsku, zabývajícím se otázkami OPZHN, plněné úkoly jsou jasnější.

Základ průzkumných schopností představují průzkumná vozidla tureckého původu s německou a francouzskou detekční technologií, viz obr. č. 2. Součástí průzkumné roty jsou chemičtí pozorovatelé, kteří mají podobnou sadu senzorů a zabezpečují stanovený prostor.

Obr. 3 Dekontaminace pomocí dekontaminačního kontejneru

V roce 2005 byla rota dekontaminace vybavena novými dekontaminačními kontejnery a nákladními vozidly (obr. č. 3). Systém je založen na italské dekontaminační technologii s ekologicky přijatelnějšími materiály.

S tím souvisejí také nové úkoly pro prapor. V roce 2005 byla rota dekontaminace součástí NRF 4 Mn praporu zúčastnily téměř ve všech rotacích NRF.

Obr. 4 Biologická laboratoř s dekontaminačním přívěsem

Do konce roku 2007 prapor CBRN také zavedl chemické a biologické analytické laboratoře (obr. č. 4, 5). Zavedení analytické radiační laboratoře následovalo později. Vybaveny jsou v souladu se STANAGy. V rámci roty laboratoří jsou také možnosti odběru vzorku s vlastní schopností dekontaminace.

Obr. 5 Chemická analytická laboratoř

Závěr

Mezi stanovené požadavky dnešní doby patří mimo jiné i vzájemná spolupráce chemických jednotek, jejich oboustranné poznávání v aliančních podmínkách a rovněž jejich možné použití v rámci uskupení Evropské unie. Uvedený článek je malým příspěvkem, který dává základní informace o složení a úkolech chemických jednotek Slovinského vojska.

Literatura:

http://sl.wikipedia.org/wiki/Brionski_sporazumi

<http://www.mors.si>

<http://www.em-tronic.si>

Fotografie byly použity s povolením Revija Slovinska Vojska (foto Bruno Toič) a průmyslu EM-Tronic d.o.o.